ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆ.

ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಮಿಸ್ಸರವರ ಐದನೇ (ಅಂದರೆ 1903—1904ನೆ ಇಸವಿಯ) ರಿಪೋರ್ಟ್.

ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳೂ ಬುಲೆಟಿನ್ನುಗಳೂ ಅವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿರುವ ವರಿವಿಗೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳಿಗೂ ರೈತರಿಗೂ ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು.

ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚುರಲ್ ಇಲಾಖಾ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತರು.

ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚುರಲ್ ಕೆಮಿಸ್ಟ್	... ...	ಎ. ಲೆಮ್ಮ, ಬಿ. ಎಸ್. ಎ., ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ.
ಆಕ್ಟಿಂಗ್ ,,	.. ...	ಇ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ವೆದರಲ್, ಎ. ಆರ್. ಸಿ. ಎಸ್., ಎಫ್. ಜಿ. ಎಸ್.
ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕೆಮಿಸ್ಟ್	... ...	ಎಚ್. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಬಿ. ಎ.
,, ಡಿಟೋ	.. ..	ಬಿ. ವೆಂಕಟರಾವ್, ಬಿ. ಎ.
ಪ್ರೊಬೇಷನರಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕೆಮಿಸ್ಟ್	...	ಎ. ಕೆ. ಎಗ್ನನಾರಾಯಣಯ್ಯರ್, ಎಂ. ಎ.

ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚುರಲ್ ಕೆಮಿಸ್ಟರವರ 1903—1904ನೆ ವರ್ಷದುದಾದ ಐದನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟು.

ಎರಡನೇ ಭಾಗ.

16. ಮೊದಲು ಹದಿನೈದು ಪ್ಯಾರಾಗಳುಳ್ಳ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೊದಲನೆ ಭಾಗವು ಇಲಾಖೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ :—

ಎರಡನೇ ಭಾಗವಾದ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ, ಪೂತಿಯಲ್ಲಿ ನಡದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕವಿಧ ಕಾಫಿಯ ಬೀಜಗಳು, ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಕ್ಷಾಮ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಕಬ್ಬು, ಬೆಲ್ಲ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಹಿತ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

17. ಹೋದವರ್ಷ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಆಫೀಸಿನ ಆವರಣವು ಅಜಮಾಯಿಷಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳವಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವರ್ಷವೂ ಸಹ ಅಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಕಬ್ಬು.

18. ಈ ವರ್ಷ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸೂಚನೀಯ ಅಜಮಾಯಿಷಿ ನಡದಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ವಿಷಯಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—

(1) ರೈತರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈಗ ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಉಳಿಸಿ ನೀರು ಕಟ್ಟುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರಿಗೆ ತೇವ ತಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು :—

(2) ಭೂಮ್ಯುದ್ದನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಆಗಿಯುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವು.

(3) ಕೆಲವು ವಿಧದ ಕಬ್ಬುಗಳಲ್ಲಿನ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು.

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೂ ಒಂದೇವಿಧವಾಗಿ ಎಂದರೆ—97 ಅಡಿ ಉದ್ದವುಳ್ಳ ಸಾಲಿಗೆ, 25 ಪೌಂಡು ಬೀಜ ಹರಳು ಹಿಂಡಿಯ ಪುಡಿ, 5 ಪೌಂಡು ಎಲುಬಿನಪುಡಿ, 2 ಪೌಂಡು ಮ್ಯೂರಿಯೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಟಾಷ್—ಈ ಪ್ರಕಾರ ಗೊಬ್ಬರವು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಗಿದ ಪಾ

ತಿಗಳ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಮಿಕ್ಕ ಪಾತಿಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ಮಂಣನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಕ್ಯಾನಡಾ ದೇಶದ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಆರು ಅಂಗಲ ಆಳವಾಗಿ ಉತ್ತು, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಬಾಗವು ಹುಡಿಯಾಗುವಹಾಗೆ ದ ಪ್ಲ್ಯಾನೆಟ್ ಜಾನಿಯರ್ ಕಂಪನಿಯ ಹಾರ್ಸ್ ಹೋ ಎಂಬ ಹಲಿಬೆಯಿಂದ ಎರಡು ಸಾರ್ತಿ ಹಸನು ಹೂಡಿಯಲಾಯಿತು.

ನಂತರ ಫೆಬ್ರವರಿ 25, 26ನೆ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಡಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಇರುವ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ 5 ಅಂಗಲ ಆಳದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಹೂಳಲಾಯಿತು....ಡೊಂಕಾಗಿರುವ ಜಳವೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಮಿಕ್ಕ ಜಳವೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸರದು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ 2-3 ಇಂಚು ದಪ್ಪ ಹುಡಿ ಮಂಣು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೂಳಿದ ಕಾಲವು ಬೇಸಗೆಕಾಲವಾಗಿದ್ದು ಭೂಮಿಯು ವಣಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗಳು ತೇವುಗೊಳಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೂಳಿದ ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಮೋಸಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿಯೇ ಹೊರಟವು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ 3-4 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶಗಳಷ್ಟು ಬರೀ ಸ್ಥಳಗಳಿದ್ದವು. - ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಹಾಕಿದ ಬೀಜವು ಕೂಣಗಲಿನಿಂದ ತರಲ್ಪಟ್ಟ ದಟ್ಟುಪಟ್ಟು ಜಾತಿಯದು. ಉದಾಹರಣೆ—ಮೂರುವರ್ಷಗಳ ಮುಂಚೆ, ಎರಡನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟಿನ 10ನೆ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಕಬ್ಬಿನ ರಸಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೂಣಗಲಿನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು.

19. ಭೂಮಿಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾತಿ ಪೈರಿಗೆ ತೇವು ತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು :—

ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಫಸಲು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಹಾಕಿದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಬಾಗವು ಯಾವಾಗಲು ಹುಡಿಹುಡಿಯಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೆಯು ಇವೆ. ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹುಡಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಧ್ಯೇಯವಾದುದಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಾತಿಗಳ ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲಿನಗಳನ್ನು ಅಗಿದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಿಂದ ಮಂಣಿನ ರೇಣುಗಳ ಆಕರ್ಷಣಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಕ್ಕ ದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪೈರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವುದೆಂಬ ಕೋರಿಕೆಯಿಂದ, ಹೀಗೆ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಯತ್ನವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರದ ವರಿವಿಗೆ ನೀರಿನ ತೇವು ತಟ್ಟುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯ, ಪಾತಿಗಳನ್ನು 12 ಅಡಿಗಳಿಂದ 18 ಅಡಿಗಳ ಅಗಲವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಜಲವು ಬಹಳ ಕೆಳಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದರ ಅಂಶವು ಕಾಲಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನೀರಿಗೆ ಬರಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಪಾತಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಹಡಗುಗಳುಳ್ಳ ಪಾತಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕಟ್ಟಿದ ಕಾಲಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕೆಲವು ಪಲ್ಲಿಯೇ ನೀರು ಕಟ್ಟಿದೇ ಇದ್ದ ಪಾತಿಗಳ ಮಧ್ಯದ ಸಾಲುಗಳು ಬಣಗುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ಕಾಲಿನಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಕ್ಕೆ ಊರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವ ವರಿವಿಗೂ, ಭೂಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಣ್ಣ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ವರಿವಿಗೆ ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ನೀರಿನ ತೇವುವು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತಟ್ಟುದೇ ಇದ್ದುದು ನೋಡಿ ಎರಡು ವಾರಗಳ ವರಿವಿಗೆ ಕಾಲುವೆಗಳ ಹುಂಬ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ವಿಶೇಷಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಇಷ್ಟಾದ ನಂತರ, ಕಾಲುವೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಲುಗಳು ಮಾತ್ರ ಮೇಲಿನ ನೀರು ಕಟ್ಟುದೇ ಬೆಳೆದವೇ ಹೊರ್ತಾ, ಮಿಕ್ಕ ಸಾಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ನೀರು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟೇಬೇಕಾದುದರಿಂದ, ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಚ್ಚು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು....ಇದರಿಂದ ದಿಂಣೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಣಗಿರುವ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಕೆಳಗಿನ ವರಿವಿಗೂ ಜಲವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ನೀರಿನ ಅಂಶವು ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೊಂಚವಾಗಿಯೇ ಊರುವುದೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತರಗು ಮುಂತಾದ್ದು ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಆ ತರಗಿನ ಕೆಳ ಪ್ರದೇಶವು ಮಾತ್ರ ಚನ್ನಾಗಿ ತೇವುವಾಗಿರುವುದು. ಮತ್ತು ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಯು ಅನೇಕ ಅಡಿಗಳ ವರಿವಿಗೂ ಬಣಗಿರುವುದು ಇವುಗಳಿಂದಲೂ ಇದೇ ಸಂಗತಿಯು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರೊಥಾಮ್ ಸ್ಟೆಡ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಉಪಯೋಗದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಡೆದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೂ ಸಹ ಇದನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುವಂತಿವೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ನವ್ಯ ಆಫೀಸಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಮೇಲೆಯೇ ಜಲವಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜಲವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ನವ್ಯ ಆಫೀಸಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಇದ್ದಲ್ಲಾತ್ರದಿಂದ, ಸಾಧಾರಣ ಕಬ್ಬಿನ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸಂಪ್ರದಾಯಲಾರದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ—ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರುದರಿಂದ, ನಂಬರ್ I. (b), (c), (d), (g), (h), ಮತ್ತೂ ನಂಬರ್ II. (a) (b) (c) ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಂದೇವಿಧವಾದ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಬ್ಬಿನ ಪೈರಿನ ತೂಕವನ್ನು ಬಂದನೇ ಟೇಬಲಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪೈರಿನ ತೂಕಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೆದ್ದಲು ಹೊಡೆದ್ದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಭೂವಿಶೇಷದಿಂದಲೂ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು.

ಟೇಬಲ್ ನಂಬರ್ I.

ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಬಂದ ಕಬ್ಬಿನ ಫಸಲೂ ಮತ್ತೂ ನೂರು ಅಂಕ ಕಬ್ಬಿಗೆ ಬಂದ ಕಬ್ಬಿನ ರಸದ ಅಂಕವು.

ಪಾತಿಯ ನಂಬರು.	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ.	ಕಬ್ಬಿನ ತೂಕವು.	ಈ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಎಕರೆಗೆ ಆಗುವ ಕಬ್ಬಿನ ತೂಕವು.	ನೂರು ಪೌಂಡು ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಸದ ತೂಕವು.
	ಎಕರೆಗಳು.	ಪೌಂಡುಗಳು.	ಪೌಂಡುಗಳು.	
ಪಾ ಟಿ I (a) ...	1/75	371	27,825	66·0
ಡಿಟೋ (b) ...	1/50	1,178	58,900	69·1
ಡಿಟೋ (c) ...	2/75	1,129	42,337	70·9
ಡಿಟೋ (d) ...	1/30	1,818	54,540	68·5
ಡಿಟೋ (e) ...	1/75	743	55,725	70·0
ಡಿಟೋ (f) ...	1/50	963	48,150	66·0
ಡಿಟೋ (g) ...	1/100	491	49,100	70·1
ಡಿಟೋ (h) ...	ಡಿಟೋ	564	56,400	62·1
ಪಾ ಟಿ II (a) ...	ಡಿಟೋ	657	65,700	67·1
ಡಿಟೋ (b) ...	ಡಿಟೋ	606	60,600	71·9
ಡಿಟೋ (c) ...	ಡಿಟೋ	691	69,100	67·3
ಡಿಟೋ (d) ...	ಡಿಟೋ	636	63,600	70·0
ಡಿಟೋ (e) ...	ಡಿಟೋ	527	52,700	69·4
ಡಿಟೋ (f) ...	ಡಿಟೋ	603	60,300	71·3
ಡಿಟೋ (g) ...	ಡಿಟೋ	575	57,500	70·8
ಪಾ ಟಿ III (a) ...	1/75	470	35,250	69·1
ಡಿಟೋ (b) ...	ಡಿಟೋ	258	19,350	67·1
ಡಿಟೋ (c) ...	1/150	122	18,300	70·5
ಡಿಟೋ (d) ...	ಡಿಟೋ	58	8,700	58·6
ಡಿಟೋ (e) ...	1/300	48	14,400	58·3
ಡಿಟೋ (f) ...	1/75	68	5,100	64·7
ಡಿಟೋ (g) ...	1/300	37	11,100	64·9
ಡಿಟೋ (h) ...	ಡಿಟೋ	48	14,400	68·8
ಡಿಟೋ (i) ...	ಡಿಟೋ	35	10,500	65·7

20. ಬೆಳೆಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಡದಿರತಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಧದ ಕಬ್ಬುಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು :—

I (e), ಮತ್ತು II (c), (d), (f), (g), ಈ ನಂಬರುಗಳ ಪಾತಿಗಳು ಎರಡು ಅಡಿ ಆಳ ಅಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಕೆಲವು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಭೂ ಮೇಲ್‌ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹರಡಿ, ಎರಡು ಅಡಿ ಆಳ ಮಂಣಿನ ಸಂಗಡ ಅದು ಮಿಶ್ರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮಿಕ್ಕ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಭೂ ಮೇಲ್‌ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.

IIIನೆ ನಂಬರು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹತ್ತು ವಿಧ ಕಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಹೂಳಲಾಯಿತು. ಬಂದೇವಿಧವಾದ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸದ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬಹು ಪ್ರತಿಫಲಗಳು ಬಹಳ ವಿಷಮವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯು ಬೆಳೆಗೆ ಸಾಧಕ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುವುದು ಮುಂತಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಆದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಬ್ಬಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಆಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನ 14ನೆ ಪುಟ, 33ನೆ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ರಾಗಿಯಮೇಲೆ ನಡೆದಿರುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆ.

21. ಕಬ್ಬು ಗೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವುದು :—

ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದುಹೋದ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕಸಾರಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೊಳೆಯುವುದುಂಟು. ಚನ್ನಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಿರುವ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಗೆಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಹೊಳಿಕೆಗಳು ಹೊರಟರೆ, ಅದರಿಂದ ಕಬ್ಬು ಬಲತು ಅಥವಾ ಕೊಯ್ಯುವ ಹದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ; ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ, ಅದು ಬಹಳ ಎಳೆಯದಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೆಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೊಳಿಕೆಗಳು ಹೊರಟದುದರಿಂದ, ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳಿಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಹೊಳಕೆಗಳು, ತಾವು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದು, ಗೆಣ್ಣಿಕ್ಕಿ, ಕೊನೆಗೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಕತ್ತರಿಸಿದಾಗ, ತಾಯಿಕಬ್ಬಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೋಧಿಸಿದವು. ಕೆಳಗಿನ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳಕೆ ಬರದ್ದೇ ಇದ್ದ ಕಬ್ಬು ಬಂದ ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲಿತ ಕಬ್ಬು—ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ.

ಟೇಬಲ್ ನಂಬರು II.

ಪ್ರಾಂ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಬರದೇ ಇದ್ದ ಕಬ್ಬು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾರತಮ್ಯವು

ತಾರೀಖು	ಕಬ್ಬು	ಗ್ಲೂಕೋಜ್.	ಸೂಕ್ರೋಜ್.
ಡಿಸೆಂಬರ			
ಡಿಸೆಂಬರ 24	ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಕಬ್ಬು	1·85	13·9
ಡಿಸೆಂಬರ 24	ಸಾಧಾರಣ ಕಬ್ಬು	2·55	11·5
ಜನವರಿ 6	ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಕಬ್ಬು	1·51	15·1
ಜನವರಿ 6	ಸಾಧಾರಣ ಕಬ್ಬು	2·89	11·5
ಮಾರ್ಚಿ 27	ಹೆಚ್ಚಾ ಕಡಿಮೆ ಬಲತ ಸಾಧಾರಣ ಕಬ್ಬು	·8	20·1

ಇವೆಲ್ಲಾ ಬಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬಂದೇ ಮಾದರಿಯ ಕಬ್ಬುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಜನ್ಮಾಗಿ ಬಲಿತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕಂ ಚರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಲಿತ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಗ್ಲೂಕೋಜ್ ಎಂಬ ಪದಾರ್ಥವು ನೂರಕ್ಕೆ ½ ಅಂಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು. ಮಾರ್ಚಿ 27ನೆ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಗ್ಲೂಕೋಜ್ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಗೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಿನ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಳಕೆ ಬರದೇ ಇದ್ದ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿನಕಿಂತಲೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಗ್ಲೂಕೋಜ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೂಕ್ರೋಜ್ (ಶುದ್ಧ ಸಕ್ಕರೆ) ಇದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಲತ ಕಬ್ಬೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

22. ಕಬ್ಬು ಬಲಿತುದರ ಪರೀಕ್ಷೆ :—

ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಬಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಮೂರನೇ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಟೇಬಲ್ ನಂಬರು III.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ದ್ರವ್ಯಗಳು.

ತಾರೀಖು.	ಗ್ಲೂಕೋಜ್.	ಸೂಕ್ರೋಜ್.
ಡಿಸೆಂಬರ್ 24	2·55	11·5
ಜನವರಿ 6	2·89	11·5
ಜನವರಿ 20	1·66	15·3
ಫೆಬ್ರವರಿ 4	1·8	16·5
ಫೆಬ್ರವರಿ 15	1·6	16·2
ಮಾರ್ಚಿ 27	·8	20·1

23. ಬಂದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲವೆಗಳು ಬಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನವುಗಳಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಮೇಲಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಜಲವೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕತ್ತರಿಸುವಾಗ, ಸರ್ವಥಾ ಸರ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವ ಮಾದರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಂದೇ ಜಾತಿಯವು. ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಮೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳು ಪಟ್ಟುಪಟ್ಟಿಗಿಂತಲೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಬಲಿಯುತ್ತವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಚಿ 29, 30, 31 ಈ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಂಟು ಮಾದರಿಗಳ ಪೈಕಿ, ಐದು ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಕಮ್ಮಿ ಗ್ಲೂಕೋಜ್ ಮತ್ತು 20ರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ರೋಜ್ (ಶುದ್ಧ ಸಕ್ಕರೆ) ಇದ್ದವು. ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಜೋನೆಯಲ್ಲಾಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಕಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಆಚೆ ಹೋಗುವ ಈ "ಗ್ಲೂಕೋಜ್" ಎಂಬ ಪದಾರ್ಥವು ಪೈರು ಎಳೆಯದ್ದಾಗಿರುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಆಮೇಲೆ ಅದರಿಂದ ಸೂಕ್ರೋಜ್ ಎಂಬ ಶುದ್ಧ ಸಕ್ಕರೆಯು ಪೈರು ಬಲಿತ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಸೂಕ್ರೋಜಿನಿಂದ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಗ್ಲೂಕೋಜಿನಿಂದ ಅದು ಕ್ಷಯವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಕಬ್ಬು ಬಲಿತಹಾಗೆಲ್ಲಾ, ಅದರಲ್ಲಿನ ಸೂಕ್ರೋಜ್ ಹೆಚ್ಚುವ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ, ಗ್ಲೂಕೋಜ್ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಲೆಯು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 24ನೆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮಾರ್ಚಿ 27ನೆ ತಾರೀಖಿನ ವಳಗಾಗಿ ಗ್ಲೂಕೋಜ್ ಮೊದಲಿನ ಮೂರನೇ ಭಾಗವಾಗಿ, ಸೂಕ್ರೋಜ್ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಈ ಕಬ್ಬು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತೂಕಕ್ಕೆ ತೂಕ ಎರಡರಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಬ್ಬು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡದೂ ಆಗಿ ಈ ಹೆಚ್ಚಾದ ತೂಕದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಯಿತು. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾರ್ಚಿ 27ನೆ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಬ್ಬು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲಿಯದೇ ಇದ್ದರೂ, ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿಂದ, ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಚಿ 15ನೆ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಬ್ಬು ಅದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳು ಜಿಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತೊ ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕನೇ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾತಿಯ ಕಬ್ಬಿನ ರಸದಲ್ಲಿರುವ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿನ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಸರಾಸರಿಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಟೇಬಲ್ ನಂಬರು IV.

ವಿವಿಧ ಪಾತಿಗಳ ಈಬ್ಬಿನ ರಸ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿನ ದ್ರವ್ಯಗಳು.

ನಂಬರ್.	ಪದಾರ್ಥ.	ಸೂಕ್ರೋಜ್.	ಗ್ಲೂಕೋಜ್.	ಒಟ್ಟು ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳು.
212	ರಸ I (a) ಪಾತಿಯಿಂದ	18·8	1·07	20·50
213	ಬೆಲ್ಲ I (a) ಡಿಟೋ	84·5	4·00	
214, 216, 218	ರಸ I (b) ಡಿಟೋ	18·1	1·59	20·19
215, 217, 219	ಬೆಲ್ಲ I (b) ಡಿಟೋ	82·3	6·00	
220, 222	ರಸ I (c) ಡಿಟೋ	17·0	1·80	19·65
221, 223	ಬೆಲ್ಲ I (c) ಡಿಟೋ	82·0	8·10	
224, 226, 228	ರಸ I (d) ಡಿಟೋ	17·4	1·60	19·20
225, 227, 229	ಬೆಲ್ಲ I (d) ಡಿಟೋ	81·4	7·30	
230	ರಸ I (e) ಡಿಟೋ	18·2	1·30	19·85
231	ಬೆಲ್ಲ I (e) ಡಿಟೋ	82·0	6·20	
232, 234	ರಸ I (f) ಡಿಟೋ	16·5	1·75	19·00
233, 235	ಬೆಲ್ಲ I (f) ಡಿಟೋ	79·7	7·80	
236	ರಸ I (g) ಡಿಟೋ	18·0	1·70	20·00
237	ಬೆಲ್ಲ I (g) ಡಿಟೋ	84·6	6·00	
238	ರಸ I (h) ಡಿಟೋ	17·3	1·90	19·48
239	ಬೆಲ್ಲ I (h) ಡಿಟೋ	81·6	7·90	
240	ರಸ II (a) ಡಿಟೋ	17·6	1·90	19·70
241	ಬೆಲ್ಲ II (a) ಡಿಟೋ ...	77·3	10·60	
242	ರಸ II (b) ಡಿಟೋ	17·0	1·70	19·30
243	ಬೆಲ್ಲ II (b) ಡಿಟೋ	78·7	10·80	
244	ರಸ II (c) ಡಿಟೋ	18·1	1·40	19·90
245	ಬೆಲ್ಲ II (c) ಡಿಟೋ	80·4	8·00	
246	ರಸ II (d) ಡಿಟೋ	17·3	1·70	19·60
247	ಬೆಲ್ಲ II (d) ಡಿಟೋ	79·7	8·30	
248	ರಸ II (e) ಡಿಟೋ	16·6	1·40	20·87
249	ಬೆಲ್ಲ II (e) ಡಿಟೋ	82·0	6·60	
252	ರಸ II (f) ಡಿಟೋ	20·1	·80	21·76
253	ಬೆಲ್ಲ II (f) ಡಿಟೋ	83·5	6·90	
250	ರಸ II (g) ಡಿಟೋ	19·3	1·10	20·64
251	ಬೆಲ್ಲ II (g) ಡಿಟೋ	85·2	5·40	
256	ರಸ III (a) ಡಿಟೋ	19·5	1·08	21·44
257	ರಸ III (c) ಡಿಟೋ	21·2	·40	22·16
	ಸರಾಸರಿ III (a & c) ಪಾತಿಗಳ ...	20·3	·74	21·80
258	ಬೆಲ್ಲ III (a & c) ಪಾತಿಯಿಂದ ...	84·7	5·40	
254	ರಸ III (b) ಪಾತಿಯಿಂದ ...	19·8	·74	21·16
255	ಬೆಲ್ಲ III (b) ಡಿಟೋ ...	86·5	4·70	
259	ರಸ III (d) ಡಿಟೋ ...	20·2	·40	21·16
260	ಡಿಟೋ III (e) ಡಿಟೋ ...	20·6	·30	21·16
261	ಡಿಟೋ III (f) ಡಿಟೋ ...	20·1	·50	20·80
262	ಡಿಟೋ III (g) ಡಿಟೋ ...	20·3	.50	20·90
263	ಡಿಟೋ III (h) ಡಿಟೋ ...	19·5	1·70	21·60
264	ಡಿಟೋ III (i) ಡಿಟೋ ...	20·8	1·00	22·57
	ಸರಾಸರಿ III ನಂಬರು d ಇಂದ I ವರೆಗೆ ...	20·2	·73	21·36
265	ಬೆಲ್ಲ III ನಂಬರು d ಇಂದ I ವರಿಗಿನ ಪಾತಿಗಳಿಂದ	86·3	4·60	

24. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಗುಂಡು ಕಂಭಗಳುಳ್ಳ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಾಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಬ್ಬಿನ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಗಾಣದ ಮೂರು ಗುಂಡು ಕಂಭಗಳು 7 ಇಂಚು ಅಗಲ 9 ಇಂಚು ಎತ್ತರದಂತೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕಬ್ಬಿನ ರಸವನ್ನು ಮೊದಲು ತಗರದಿಂದ ಕಲಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಕಬ್ಬಿಣದ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಸವನ್ನು ಸುರಿಯಲು ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕಬ್ಬಿನ ರಸವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದ ದೋಷದಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಗಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ರಸವನ್ನು ಕಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಲಿಟ್ಮಸ್ ಕಾಗದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಹುಳಿ ಮುರಿಯಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವವರಿಗೂ ರಸಕ್ಕೆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಕೇರಿಸಲಾಯಿತು. ರಸವು ಮರಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ಮಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆಗದು, ಅದನ್ನು ದಪ್ಪ ನೂಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಲಾಯಿತು. ರೈತರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಳವಿಲ್ಲದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯೇ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಕುಭ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಇಳಿದ ಬೆಲ್ಲವು ಹೊಳೆಯುವ ಅರಸಿನದ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂರಾ ಹುಳಿ ಮುರಿಯುವಷ್ಟು ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಕೇರಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಬೆಲ್ಲದ ಬಣ್ಣವು ಕೆಡಲಿಲ್ಲ. ಬೆಲ್ಲವಾದರೋ ಬಹಳ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜೋನೆಯಾಗುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಂಚವಾದರೂ ತೋರ್ಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ.

25. 213ರಿಂದ 239ನೆ ನಂಬರುಗಳ ಬೆಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ, ರಸವನ್ನು ಕಾಯಿಸುವಾಗ ಸಕ್ಕರೆಯ ಭಾಗವು "ಇನ್ವರ್ಷನ್" ಎಂಬುವುದರಿಂದ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಲಿಲ್ಲ—ಅವೇಲೆ ಇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ, "ಇನ್ವರ್ಷನಿಂದ" ಬಹಳ ಸಕ್ಕರೆಯು ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿತು. ರಸವನ್ನು ಗಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾಗ ಅದು ಅಲ್ಲಿ ಹುಳಿಯಾಗಿ ಈ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದೇ ಹೊರ್ತು ಇನ್ಯಾವವಿಧವಾಗಿ ಇದು ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಸರ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಚನ್ನಾಗಿ ತೊಳಿದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅವುಗಳ ಮುಂಣಿನಲ್ಲಿರುವ ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಸವು ಹೀರಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ರಸವನ್ನು ಬರೀ ತೊಳಿಯೋಣದರಿಂದ ತೆಗದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಳಿಯಾಗಿ, ಆಮೇಲೆ ಈ ಗಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟ ರಸವು ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೀಜವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಇಳಿದ ಅಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯು ನಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

26. ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿರಬೇಕು :—

(1) ಲಿಟ್ಮಸ್ ಕಾಗದದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದರಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಂತೆ ಪೂರಾ ಹುಳಿ ಮುರಿಯುವ ವರವಿಗೂ ರಸಕ್ಕೆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಕೇರಿಸುವುದು.

(2) ಮಣ್ಣು ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವುದು.

(3) ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬಂದು ಸಾರ್ತಿಯಾದರೂ ಗಾಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ತೊಳಿಯುವುದು.

(4) ಗಾಣದಿಂದ ರಸವನ್ನು ತೆಗದಮೇಲೆ ಕೂಡಿದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಕಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸುವುದು.

(5) ಗಾಣದ ಕಂಭಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹತ್ತರ ಇರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

27. ಗಾಣದಿಂದ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು :—

ಈ ಪುಸ್ತಕದ 3ನೆ ಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ಮೊದಲನೆ ನಮೂನೆಯ ಕೊನೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ 100 ಪೌಂಡು ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಸದ ತೂಕದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಧೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. II (f) ನಂಬರಿನ ಪಾತಿಯಿಂದ ಬಂದ ರಸವನ್ನು, I (h) ನಂಬರಿನ ಪಾತಿಯಿಂದ ಬಂದ ರಸದೊಂದಿಗೆ, ಹೋಲಿಸಲು, ಈ ರಸಗಳ ತೂಕದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯು, ಪಾತಿಗಳ ಫಸಲಿನಲ್ಲಿ ಯೇಕರಿಗೆ 28 ಪೌಂಡಿನ 50 ಮಣ ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಷ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ರಸವನ್ನು ತೆಗಿಯದೇ ಇದ್ದ ದೋಷದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಒದಗಿದಾಗ ಚನ್ನಾಗಿ ಪರಾಮರ್ಶ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

28. ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವ ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯೂಗಲ್ ಎಂಬ ತಿರುಗುವ ಯಂತ್ರಗಳು :—

ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವವರ ಉದ್ದೇಶವು ನಾವು ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಇರಬೇಕು. ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಕೆಂಪು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನೇ ಮಾಡಿದರೆ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಕ್ಕರೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ದಿನೇದಿನೇ ಕ್ಷೀಣಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಏಕಂದರೆ—ಶುದ್ಧ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಂಪು ಸಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಮಾಡುವದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇತರ ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಬರುತ್ತಲಿರುವ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬರದಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಆ ದೇಶಗಳ ಸಕ್ಕರೆಗಳ ಧಾರಣೆಗೇನೆ ಮಾರಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಮಾಡಿದ ಹೊರ್ತು ಮನೇ ಬಳಿಕೆಗೆ ಬೆಲ್ಲದ ಖರ್ಚು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸಕ್ಕರೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಬರುವುದು. ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬಂದು ವಿಧವಾದ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 94·1 ಶುದ್ಧ ಸಕ್ಕರೆಯ ಅಂಶವು 2·4 ಗ್ಲೂಕೋಜಿನ ಅಂಶವು ಇತ್ತು. ಬರುವ ವರ್ಷ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿಕ್ಕೆತೆಂಬ ಕೋರಿಕೆಯು ಇದೆ.

33. ಭೂಮಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದೇವಿಧವಾಗಿಧೆಯೋ ಇಲ್ಲವೊ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿಯೂ, ನಡಸಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿಯು, ಬಂದೇವಿಧವಾದ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಜೋಡಿ ಪಾತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು. 6ನೆ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಪಾತಿಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಕೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೇರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನಂಬರು 2 ನಂಬರ್ 9—ಇವೆರಡೂ ಜೋಡಿ ಕೇರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪಾತಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಜೋಡೀ ಪಾತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ವಥಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಬಂದೇವಿಧವಾದ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ವಳಪಡಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸಹ ಭೂಗುಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಹಕಾರಿಗಳೂ ಒಂದೇಸಮವಾಗಿದ್ದರೆ, ಜೋಡಿ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಯೂ ಸಹ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಂದೇ ಸಮವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜೋಡೀ ಪಾತೀಗಳಲ್ಲಿ 9ನೆ ನಂಬರು, 2ನೆ ನಂಬರಿನಕಿಂತ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಭೂಮಿಯು ಬಂದೇವಿಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರ್ಪಟ್ಟರೂ, ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅನರ್ಹವಾಗಿರುವುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ವಿಷಯಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ, ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಭಿನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಭೂ ಗುಣದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂದುವೇಳೆ ನಾವು ಎಕರೆಗೆ 100 ಪೌಂಡು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಳು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಲೆಖ್ಖಿಸಿ 2ನೆ ನಂಬರು ಪಾತಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಫಲಿತಾಂಶವೇನಂದರೆ.—ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದ್ದರ ಬದಲಾಗಿ ಎಕರೆಗೆ 50 ಪೌಂಡಿನಂತೆ ಬೆಳೆಯು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ಆದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಭ್ರಮೆಯು ಉಂಟಾಗದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಉದಾಹರಣೆಯು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಆವರಣದ ಭೂಮಿಯ ಪೈಕಿ, ಒಂದು ಜೊತೆ ಪಾತಿಗಳು ಹೀಗೆ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾದ ಫಲದಾಯಕಗಳಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಉಳಿದ ಪಾತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಮವಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಭೂಮಿಯ ವಿಕದೇಶವನ್ನಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹವೆಂದು ಆರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗಾದರೋ, ಆರು ಜೊತೆ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಐದು ಜೊತೆ ಪಾತಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಫಲದಾಯಕಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ವರಿವಿಗೆ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಡದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವುಳ್ಳವುಗಳಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಭೂಮಿಯು ಮೊನ್ನಿನ ಪರ್ಯಂತರ ಬಂಜರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡೋಣದರಿಂದ, ಅದು ಬಂದೇವಿಧವಾದ ಫಲದಾಯಕವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು.

34. ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕದೇ ಇದ್ದ ಪಾತಿಗಳ ಪೈಕಿ 11ನೆ ನಂಬರ ಪಾತಿಯಲ್ಲಿ 2ನೆ ನಂಬರಿನಲ್ಲಿನಕಿಂತಲೂ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು—9ನೆ ನಂಬರಿನಲ್ಲಿನಕಿಂತಲೂ, ಎರಡರಷ್ಟು ಬೆಳೆಯು ಬಂದಿದೆ. 11ನೆ ನಂಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಒಳ್ಳೇ ಕೃಷಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ, 2ನೆ ನಂಬರೂ, ಮತ್ತೂ 11ನೆ ನಂಬರು ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೂ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲ್ಲೋಚಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇದರಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

3, 10 ಈ ನಂಬರುಗಳಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು 5, 12, ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ಬೆಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಕ್ಯಾನಡಾ ದೇಶದ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಉಳಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಆಳವಾಗಿ ಉಳಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಳೆಯು ಆಗುವುದೆಂದು ತೋರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

35. ಮೇಲಿನ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿನ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆಳವಾಗಿ ಅಗಿಯುವದರಿಂದ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಹಾಕಿದ ಬೆಳೆಯು ಈಗ ಕಾಣಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಆಳವಾಗಿ ಅಗಿದುದರ ಅಪಾಯ ಈ ವರ್ಷ ತೋರ್ಪಡುವದೆಂದು ನಂಬಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡಿಸಿದ್ದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ, ಅವುಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗುವುವು.

36. (c) ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಡಸಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು.

ಹಿಂಡಿ ಮುಂತಾದ ಬಹಳ ಸತ್ವವುಳ್ಳ ಮೂರುವ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಷೇರಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಯಿತು. ಈ ಆಧಿಕ್ಯದ ಮುಂದೆ ಭೂಗುಣದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಪ್ರಭಾವವು ಗೋಚರಕ್ಕೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. 6ನೆ ಮತ್ತು 13ನೆ ನಂಬರುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು 7 ಮತ್ತು 14ನೆ ನಂಬರುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಬೆಳೆಯೊಂದಿಗೂ, ಮತ್ತು 6ನೆ ನಂಬರಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು 15ನೆ ನಂಬರಿನ ಬೆಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು, ಎರಡರಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿದ್ದ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿತ್ತು.

ನಾವು ಹಾಕಿದ ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬೆಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ 6ನೆ ಪಾತಿಗೆ ಹಾಕಿದಷ್ಟೇ ಗೊಬ್ಬರವೂ ಸಹ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. 6ನೆ ಪಾತಿಗೆ ಹಾಕಿದಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಾವು ಇತರ ಪಾತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಸಗಣಿ ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿನಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಸಸ್ಯೋಹಾರವಿರುವುದು. ಈ ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರವು ಹಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರದಂತೆ ದ್ರವ್ಯಗಳಿದ್ದವು :—

	ನೂರಕ್ಕೆ.
ಜಲಾಂಶ	72·09
ಅಗ್ನಿಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ನಾಶವಾಗುವ ಅಂಶ	5·51
ಯಾವ ದ್ರಾವಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕರಗದೇ ಇರುವ ಅಂಶ	11·89
ನೈಟ್ರೋಜನ್	0·18

ನೊರಕ್ಕೆ
ಫಾಸ್ಫರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ... 0·09

37. ಮೇಲಿನ ನಮ್ಮೂನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಿದ 11ನೆ ಪಾತಿಗಳ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ರಾಗಿಯುಕ್ಕಾಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿದೆ; ಹುಲ್ಲಂತೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದೇ ಇದೆ. ಹಿಂಡಿ ಮುಂತಾದ ಮಾರುವ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ ಪಾತಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ಬೆಳೆಯು ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕದೇ ಇದ್ದ ಪಾತಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ಬೆಳೆಯ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗೆಣಸು ಮತ್ತು ಕಡಲೇಕಾಯಿ.

38. ಗೆಣಸುಗಳ ವಿಧಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿದೆ.

ಟೇಬಲ್ VII.

ಗೆಣಸಿನ ವಿಧದ ಹೆಸರು.	ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಬಂದ ಫಸಲು.	ಷರಾ.
ವರ್ಜೀನಿಯಾ ...	13,050	ಪಾತಿಗಳು ಎಕರೆಯ 25ನೆ ಅಂಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಪಾತಿಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾನಡಾ ದೇಶದ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಉಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಪಾತಿಗೆ 150 ಪೌಂಡು ಹರಳು ಹಿಂಡಿ, 30 ಪೌಂಡು ಎಲಬಿನ ಪುಡಿ. 12 ಪೌಂಡು ಮ್ಯೂರಿಯೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಟಾಷ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಯಿತು.
ನ್ಯಾನ್ಸಿಮಾಂಡ್ ...	14,875	
ನ್ಯೂಜರ್ಸಿ ...	14,175	

ಬೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮೂರುವಿಧ ಗೆಣಸುಗಳಲ್ಲಿ, ವರ್ಜಿನಿಯಾ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗಡ್ಡೆಗಳಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ಗಡ್ಡೆಗಳು 1 ಪೌಂಡು 4 ಔನ್ಸು ತೂಗಿದವು; ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ 1 ಪೌಂಡು 9 ಔನ್ಸು ಸಹ ಇದ್ದವು. ನ್ಯಾನ್ಸಿಮಾಂಡ್ ಜಾತಿಯು ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಜಾತಿಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಗೆಣಸು ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಹೇರಳವಾಗಿ ಜಳ್ಳು ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಗಡ್ಡೆಗಳು ಸಂಣವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಈ ಜಳ್ಳು ಬೇರುಗಳು ಬೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಗೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟು. ಈ ತಿರುಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಮೊದಲನೇ ಪಾತಿಯ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಜಪ್ಪರದಮೇಲೆ ಹಬ್ಬಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹಬ್ಬಿಸಿದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಗಡ್ಡೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯಂತೇ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಗಡ್ಡೆಗಳು ಕೆಲವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವು.

39. ಬಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಬಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿ ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಕಡಲೇಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮ ಫಸಲನ್ನು ಕೊಡುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬೆಳೆಯಲಾಯಿತು. ಕೆಳಗಿನ ನಮೂನೆಯನ್ನು ನೋಡಲು, ವರ್ಜಿನಿಯಾ ಜಾತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾದ ಫಸಲನ್ನು, ಪಾಂಡಿಚರಿ ಜಾತಿಯು ಕಮ್ಮಿಯಾದ ಫಸಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟುವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಈ ಜಾತಿಗಳ ಗುಣದ್ಯೋತಕವಾಗಿರುವುವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಜಿನಿಯಾ ಮತ್ತು ಜಪಾ ಜಾತಿಗಳ ಕಾಯಿಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜಾತಿಯ ಕಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹೊಡ್ಡವಾಗಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ವರ್ಜಿನಿಯಾ ಜಾತಿಯ ಕಾಯಿಗಳ ಆಕಾರವು ಅತಿಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಜಾತಿಯ ಕಡಲೇಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ, ಸುಮ್ಮನೇ ಕೊಡಲಾಯಿತು; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಖರೀದಿಗೆ ಮಾರಲಾಯಿತು.

ಟೇಬಲ್ VIII.

40. ಕಡಲೇಕಾಯಿಗಳ ಫಸಲು.

ಕಡಲೇಕಾಯಿಯ ಜಾತಿ.	ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಬಂದ ಫಸಲು.
ಜಪಾ ...	8,950
ವರ್ಜಿನಿಯ ...	10,100
ಪಾಂಡಿಚರಿ ...	6,925

41. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಕಡಲೇಕಾಯಿಗಳೂ ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಗೆಣಸುಗಳೂ, ಇಂಡಿಯಾ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಜಿ. ಹಬ್ಬಿಯೂ ಮಾಲಿಸ್ ಸಾಹೇಬರವರಿಂದ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ರಾಗಿ.

29. ಈ ಧಾನ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಡಿಯತಕ್ಕ ಯಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಯು 200ನೆ ಭಾಗ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಕೆಲವು ಸೂಚನೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸಲಾಯಿತು. * ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದ್ದವು.

(1) ರಾಗಿಯ ಜಾತಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ.

(2) ಪೈರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡುವದರ ಪರೀಕ್ಷೆ.

(3) ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನಡಿಸಿದರ ಪರೀಕ್ಷೆ.

30. (a) ರಾಗಿಯ ಜಾತಿಗಳು.

ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಇಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟರುಗಳು ಹನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ತಂದರು. ಎಲ್ಲಾ ಪಾತಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಉತ್ತು ಹಸನುಮಾಡಿ ಬಂದೇವಿಧವಾಗಿ ಯಲುಬಿನ ಪುಡಿ, ಹಿಂಡಿ, ಮತ್ತು ಕೈನಿಟ್ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಕಿ, ಈ ಹನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಲಾಯಿತು. ಜಾತಿ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲೇನಾದರೂ ವಿಶೇಷ್ಯ ವಿರಬಹುದು ಎಂಬುವದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವದು, ಬಿತ್ತಿದಾರಭ್ಯ ಕುಯಿಲು ಪರ್ಯಂತರ ಆಗುವ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೇನಾದರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆಯು ಇರುವದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು, ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಯಾದರೂ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಹೆಸರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು; ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಬಂದೇವಿಧವಾದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಲು ಎರಡೆರಡು ಪಾತಿಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

* ಎಲ್ಲಾ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ 1903ನೆ ಆಗಸ್ಟು 4ನೆ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿಯು ಬಿತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತು 1903ನೆ ಡಿಸೆಂಬರ್ 13, 14, 15ನೆ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಕೆಳಗಿನ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ಪಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಾಗಿಯ ಧಾನ್ಯ, ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟು ಸಹಿತವಾದ ಹುಲ್ಲು ಇವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಟೇಬಿಲ್ ನಂಬರು V.

ರಾಗಿಯ ಜಾತಿಗಳು.

ರೇಂಜು ಮತ್ತು ಪಾತಿ.	ರಾಗಿಯ ಜಾತಿ.	ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿದ ರೀತಿ.	ಹಾಕಿದ ಗೊಬ್ಬರದವಿವರ.	ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಪೌಂಡು ಬಿತ್ತಲಾಯಿತು.	ಕಾಳಿನ ತೂಕ.		ಈ ಲೆಖ್ಖದಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಕಾಳಿನ ತೂಕ.
					ಪಾ.	ಬೆನ್ಸ್.	ಪೌಂಡುಗಳು
ರೇಂಜ್ A ಪಾತಿ 16 ...	ಮಜ್ಜಿಗೆ ರಾಗಿ ...	ಕ್ಯಾನವಡಾವೇಶನೇಗಲಿನಿಂದ ಉತ್ತದ್ದು	18¾ಪೌಂಡುಗಳು ಹರಳು ಹಿಂಡಿ, 3¾ ಪೌಂಡುಎಲುಬಿನ ಪುಡಿ, 1¼ ಪೌಂಡು ಮ್ಯೂರಿಯೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಟಾಷ್.	51	4	10	925
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 17 ..	ಕೋಣನಕೊಂಬಿನ ರಾಗಿ.	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	42½	5	2¼	1,031
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 18	ಜೇನುಮುದ್ದಿನ ರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	52	9	5¼	1,865
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 19 ...	ಬಾಳೇಪಟ್ಟಿ ರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	42½	7	2	1,425
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 20	ಗಿಡ್ಡರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	45	6	5½	1,268
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 21	ಸಣ್ಣಕರೇ ರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	46	7	8½	1,506
ರೇಂಜ್ B ಪಾತಿ 15 ..	ಹುಲ್ಲುಬಿಳೇ ರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	20	6	13	1,302
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 17 ..	ಹಸರುಕಂಬಿ ರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	27	6	14½	1,381
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 18 ..	ದೊಡ್ಡ ರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	32	6	2	1,225
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 19 ...	ಗುಂಡುತನೆ ಕರೇ ರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	43	6	3½	1,743
ಡಿಟೋ ಡಿಟೋ 20 ...	ಮಾದಯ್ಯನಗಿರಿ ರಾಗಿ ...	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ	29	6	1½	1,218

31. ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ VIನೆ ನಮೂನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುವ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದೇವಿಧವಾಗಿ ಉತ್ತು ಹಸನು ಮುಂತಾದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದ ಎರಡು ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕದೇ ಇದ್ದ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದನದ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿದ್ದ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ತೋರಿಬಂದವು. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಮುಂದೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಭೂಮಿಯು ಬಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. 16, 18ನೆ ಪಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ವಿಶೇಷ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಗಳು ಸಹ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿ ಇಂತಹ ಜಾತಿಯು ನಾವು ಈಗ ಹಾಕಿದ ಹೆಚ್ಚಾದ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಫಲದಾಯಕವಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಪರ್ಯಂತರ ಪ್ರಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಳವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯು ಕಯಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಗಲತಕ್ಕ ಕಾಲಗಳು ಇವುಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಸಹ ಮುಂದೆ ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಡಲಾಗುವದು.

32. (b) ಪೈರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡುವುದು.

ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ :—

(1) ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಸಾಧಾರಣ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಉತ್ತದುದು. ಈ ನೇಗಲು ಉತ್ತ ಮಣ್ಣನ್ನು ತಿರುಗಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ಳೋಗ್ಗಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದು. (2) (ವ್ಲನ್ನೆ ಹಾರ್ಸ್‌ಪ್ಲೊ) ಒಂದು ಕುದುರೆಯಿಂದ ಯಳಿಯಬಹುದಾದ ಕ್ಯಾನಡಾ ದೇಶದ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಉತ್ತದುದು. ಈ ನೇಗಲು ಯೂರೋಪ, ಅಮೆರಿಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ನೇಗಲುಗಳ ರೂಪವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತದೆ—ಇದು ಉತ್ತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮಗುಚಿಹಾಕುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಾಗ ಕಳಚಿಹಾಕುವ ಹಾಗೆ (ಮೋಲ್ಡ್ ಬೋರ್ಡ್) ಮಣ್ಣು ತಿರುಗಿಸುವ ತಗಡೂ (ಲಾಂಡ್ ಸೈಡ್) ಉಳದೇ ಇದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣನ್ನು ಉತ್ತ ದೋಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳದಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ತಗಡೂ (ಸ್ಲೋಲ್) ಗುಳವನ್ನು ತಗಲುಹಾಕತಕ್ಕ ತಗಡೂ (ವ್ಲೋಪಾಯಿಂಟ್ಸ್) ಗುಳ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಆರಂಗುಲ ಆಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

(3) 18 ಅಂಗುಲ ಆಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಗೆಯುವುದು.

ಟೇಬಲ್ VI.

ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಯೂ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಸಾಗುವಳ್ಳಿ ಮಾಡಿಯೂ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು.

ರೇಂಜು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಟು.	ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ ರೀತಿ.	ಹಾಕಿದ ಗೊಬ್ಬರದ ವಿವರ.	ಬಂದ ಹುಲ್ಲಿನ ತೂಕ.	ಕಾಳಿನ ತೂಕ.		ಈ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದು ಎಕರೆಗೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಕಾಳಿನ ತೂಕ.
				ಪೌ.	ಟೌನ್ಸ್	
ರೇಂಜು B. ಪ್ಲಾಟ್ 2.	ಮೈಸೂರುದೇಶದ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಉತ್ತದ್ದು.	ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕದೇ ಇದ್ದದ್ದು.	I, $2\frac{1}{2}$		$13\frac{1}{2}$	168
ಡಿಟೋ 9 ..	ಡಿಟೋ ...		II 4	1	$9\frac{1}{2}$	318
ಡಿಟೋ 3 ..	ಡಿಟೋ	$2\frac{1}{2}$ ಹಂಡೆ ಡಿವೇಟ್ ದನದ ಗೊಬ್ಬರ.	I $6\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	431
ಡಿಟೋ 10 ..	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ ...	II $9\frac{1}{2}$	3	$4\frac{1}{2}$	656
ಡಿಟೋ 11	ಕ್ಯಾನಡಾ ದೇಶದ ನೇಗಲಿನಿಂದ ಉತ್ತದ್ದು.	ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕದೇ ಇದ್ದದ್ದು.	I $4\frac{1}{2}$	3	8	700
ಡಿಟೋ 5 ..	ಡಿಟೋ ...	$2\frac{1}{2}$ ಹಂಡೆ ಡಿವೇಟ್ ದನದ ಗೊಬ್ಬರ.	I $5\frac{1}{2}$	1	$14\frac{1}{2}$	381
ಡಿಟೋ 12 ..	ಡಿಟೋ ...	ಡಿಟೋ ...	II 7	3	$11\frac{1}{2}$	743
ಡಿಟೋ 6 ..	ಡಿಟೋ ...	$18\frac{3}{4}$ ಪೌಂಡು ಬಿಳೀ ಪರಳು ಹಿಂಡೀಪುಡಿ, 3 ಪೌಂಡು ಎಲುಬಿನ ಪುಡಿ, $1\frac{1}{4}$ ಪೌಂಡು ಮ್ಯೂರೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಟ್ಯಾಷ್.	I $28\frac{1}{2}$	7	$5\frac{3}{4}$	1,472
ಡಿಟೋ 13 ..	ಡಿಟೋ	ಡಿಟೋ	II $26\frac{1}{4}$	10	5	2,062
ಡಿಟೋ 7 ..	ಡಿಟೋ	ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದುದರ ಎರಡರಷ್ಟು	I 39	7	...	1,400
ಡಿಟೋ 14 ..	ಡಿಟೋ	ಡಿಟೋ	II $33\frac{1}{3}$	9	8	1,900
ಡಿಟೋ 8 ..	ಭೂಮಿಯನ್ನು 2ಅಡಿ ಆಳ ಅಗದ್ದು.	$18\frac{3}{4}$ ಪೌಂಡುಗಳು ಬಿಳೀಪರಳು ಹಿಂಡಿ ಪ್ರಡಿ, $3\frac{3}{4}$ ಪೌಂಡು ಎಲುಬಿನ ಪುಡಿ, $1\frac{1}{4}$ ಪೌಂಡು ಮ್ಯೂರಿಯೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಟ್ಯಾಷ್.	$21\frac{1}{2}$	6	$13\frac{3}{4}$	1,371
ಡಿಟೋ 15	ಡಿಟೋ ...	ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದುದರ ಎಗಡರಷ್ಟು	20	6	13	1,862

ಕಾಫಿಯ ಬೀಜಗಳಲ್ಲಿನ ತಾರತಮ್ಯ.

42. ನಾಲ್ಕನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕಾಫಿಯ ಬೀಜಗಳ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪುರೋವೃದ್ಧಿಗೆ ತರುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಯೂನೈಟಿಡ್ ಪ್ಲ್ಯಾಂಟರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಎಂಬ ಸಂಘದವರು 51 ಜಾತಿಯ ಕಾಫಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬೆಲೆಯ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಕಾಫಿಯ ಕಷಾಯದ ರುಚಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬೀಜದ ಗುಣವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟವು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಖರೀದಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಅನುಭವಶಾಲಿಯಿಂದ ಈ ಜಾತಿಗಳ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅವು ಕಾಣಿಸುವರೀತಿ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾವ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರಸಾಯನಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ರೀತ್ಯಾ ಈ ಜಾತಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಫಿಯ ಬೀಜಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ 51 ಜಾತಿಗಳ ಘನತ್ವವನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಖರೀದಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ ದೇಶದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಮೂನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಏಕಂದರೆ, ಈಗ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಜಾತಿಯ ಬೀಜಗಳ ಘನತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯ ಬೀಜಗಳ ಘನತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಬಂದೇ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವುದಿಲ್ಲ. XVನೆ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಕೋಸ್ಟರೀಕಾ ದೇಶದ 5 ತರಹೆಯ ಬೀಜಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಐದರಲ್ಲಿ, 97 ಮತ್ತು 116 ಇವುಗಳು ಬಂದು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳು. ಉಳಿದವುಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳು. ಘನತ್ವವನ್ನು ವೆಸ್ಟ್‌ಫಾಲ್ ರವರ ತಕ್ಕಡಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, 0·821 ನಿಂದ 0·829 ಘನತ್ವವುಳ್ಳ ಅಲ್ಕಹೋಲ್ (ಸಾರಾಯಿ) ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. 1902—03ರಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ರೀತಿಗಿಂತ ಇದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನೀರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಕಹೋಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಸಹ ಇದು ನಿರ್ದೋಷವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಂದೇ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎರಡುಸಾರ್ತಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಈ ಎರಡು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇವಿಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬಂದೇ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾರ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಜಾತಿ IX.

ಮೈಸೂರು ಕಾಫಿ.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಖಂಡ ಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ.		ಪರಾ.
			ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	
127	114	1·281	1	1	
128	112	1·270	2	2	ಬಂದನೇ ನಂಬರಿನ ಬೀಜಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಬಣ್ಣ ವುಳ್ಳದ್ದು.
105	95	1·259	6	3	ಕಂಟಿಗೆ ಬಹಳ ಅಂದವಾದದ್ದು, ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ ಬೀಜ, ನೀಟಾದ ನಾಮವುಳ್ಳದ್ದು.
101	92	1·263	3	4	
102	88	1·262	4	5	
100	74	1·262	5	6	
107	62	1·237	11	7	
83	60	1·241	10	8	
129	57	1·251	9	9	
84	55	1·254	8	10	ಬಹಳ ಕೀಳಾದದ್ದು-ಮಾಸಿದಬಣ್ಣ ವುಳ್ಳದ್ದು.
130	50	1·257	7	11	ಬಹಳ ಕೀಳಾದದ್ದು-ಬಣ್ಣ ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು.
106	49	1·233	13	12	
85	47	1·234	12	13	

43. ಈಗ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ 128ನೆ ನಂಬರು 127ನೆ ನಂಬರಿನಕಿಂತ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾದ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಿಯಾದ ಬೆಲೆಯು ಬಂತು. ಮತ್ತು ಅದರ ಘನತ್ವವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾದರಿಯು ಕಾಫಿಗಳು ಬೆಳೆದ ತೋಟಗಳಿಂದ, ಕಷ್ಟಾಯದ ರುಚಿಯಿಂದ ಗುಣವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟವೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. 105ನೆ ನಂಬರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಹಳ ಇಂಪಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಮಾದರಿಯಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀಟಾಗಿರುವ ನಾವುದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ ಬೀಜಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಬೀಜದ ಅಂದವು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲು ಬಹುಶಃ ಸಹಾಯವಾಗಿರುವುದು. 130 ಮತ್ತು 84 ಈ ನಂಬರುಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಹಳ ನೀಚವೆಂದು ತೋರುವ ಮಾದರಿಗಳು. 107 ಮತ್ತು 83 ಈ ನಂಬರುಗಳು ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಇಂಪಾದವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾದರಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟುರುತ್ತಾರೋ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಖಂಡಿತ ಬೆಲೆಗಳು ಸರಿಯಾದವುಗಳೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಅದಲಾಬದಲು ಆಗಿರಬಹುದೋ ಏನ್ನೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿಯೇ, ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಬೆಲೆಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಘನತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಟೇಬಲ್ X.

ಕೊಡಗು ಕಾಫಿ.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ. ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ. ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	ಪರಾ.
133	68	1·258	1	1	
132	62	1·252	2	2	
131	53	1·239	3	3	
86	53	1·202	8	4	ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಲೆಯ ಕಾರಣವು ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವುದು.
108	52	1·231	5	5	
87	50	1·228	6	6	
110	47	1·236	4	7	ಬಂದೇ ಸಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಟ್ಟ ಬಣ್ಣ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನರಟೆ ಕೊಂಡಹಾಗಿತ್ತು.
109	47	1·217	7	8	
88	45	1·175	9	9	

44. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಮೀತ್ತೂ ಘನತ್ವವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 86ನೆ ನಂಬರು ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. 110ನೆ ನಂಬರು ಬಹಳ ವಿಕೃತವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನೀಚವಾಗಿ ತೋರುವ ಮಾದರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೀಳ್ದರ್ಜೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಖಂಡಿರುವುದು. ಈ ಎರಡು ಅಪವಾದಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಮಿಕ್ಕವುಗಳು ಘನತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಟೇಬಲ್ XI.

ನೀಲಗಿರಿ ಕಾಫಿ.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ. ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ. ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	ಪರಾ.
124	68	1·278	1	1	
125	58	1·275	3	2	
123	60	1·273	2	3	
94	53	1·255	5	4	
122	55	1·251	4	5	
95	43	1·207	6	6	

45. ಈ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ವಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಕೆಳಗೆ ಒಂದನ್ನು ಬರೆ ಬರೆ; ನಡುವಿನ ನಾಲ್ಕು ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಮೊದಲನೇದು ಕೊನೆಯದು ಮಾತ್ರ ಅದೇ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವುವು.

ಟೇಬಲ್ XII.

ನಡುವಟ್ಟಂ ಕಾಫಿ.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ.		ಷರಾ.
			ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	
104	85	1·277	1	1	
103	65	1·277	2	2	
89	51	1·226	3	3	
90	47	1·218	4	4	

46. ಈ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ವವೂ ಬೆಲೆಯೂ ಬಂದನ್ನೊಂದು ಅನುಸರಿಸಿರುವುವು. 104 ಮತ್ತು 103 ಈ ನಂಬರುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯು ಘನತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಟೇಬಲ್ XIII.

ನಿಲಿಯಂಪತಿ ಕಾಫಿ.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ.		ಷರಾ.
			ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	
91	61	1·246	1	1	
93	52	1·245	2	2	
92	49	1·212	3	3	

ಟೇಬಲ್ XIV.

ವೈನಾಡ್ ಕಾಫಿ.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ.		ಷರಾ.
			ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	
120	46	1·248	1	1	
119	43	1·159	2	2	

ಟೇಬಲ್ XV.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ.		ಷರಾ.
			ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	
97	75	1·220	4	1	ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಟ್ಟುವಹಾಗೆ ಅಂದವುಳ್ಳದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ಬೀಜವು 114, 115, 96 ಈ ನಂಬರುಗಳ ಜಾತಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದುದು.
114	70	1·260	1	2	
115	64	1·260	2	3	
96	60	1·260	3	4	
116	54	12·18	5	5	ಮೊದಲನೆ ನಂಬರಿನಂತೆ ಆಕಾರವುಳ್ಳದ್ದು. ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅದರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದುದು.

47. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ 97 ಮತ್ತು 116 ಈ ಮೂದರಿಗಳು ಇತರ ಮೂರು ಮೂದರಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವು. ಬೇರೆ ಆಕಾರವುಳ್ಳವುಗಳು. ಮತ್ತು ಇತರ ಬೀಜಗಳಷ್ಟು ಚಪ್ಪಟೆಯಾದವುಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿಯಾದ ಘನತ್ವವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. 97ನೆ ನಂಬರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಟೇಬಲ್ XVI.

ಗ್ವಾಟಿಮಾಲಾ ಕಾಫಿ.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ.		ಷರಾ.
			ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	
9	67	1·254	2	1	
99	55	1·256	1	2	ಬೀಜಗಳು ಒಂದೇ ಸಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. 98ನೆ ನಂಬರಿನಷ್ಟಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದವು.
118	54	1·254	3	3	
117	45	1·235	4	4	

48. 99ನೆ ನಂಬರು ಬಹಳ ವಿಶ್ರಿತವಾದದ್ದಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಬೀಜಗಳು 68ನೆ ನಂಬರಿನ ಬೀಜಗಳಿಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಸಣ್ಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಮ್ಮಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಇದೇ ಬಹುಶಃ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

ಟೇಬಲ್ XVII.

ನಿಕರಾಗ್ವಾ ಕಾಫಿ.

ನಂಬರು.	ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬೆಲೆ.	ಘನತ್ವ.	ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನ.		ಷರಾ.
			ಘನತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ.	ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಕಾರ.	
111	58	1·256	1	1	
112	49	1·230	2	2	
113	42	1·203	3	3	

ಟೇಬಲ್ XVIII.

ನಂಬರು 121, ಸಾವನ್‌ಸಾಲ್ವೆಡಾರ್ ಕಾಫಿ.

ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದ ಚಿಲೆ 58. ಘನತ್ವ 1·253.

ನಂಬರು 126, ಷೆವರಾಯ್ ಕಾಫಿ.

ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬಂದ್ದ ಚಿಲೆ 58. ಘನತ್ವ 1·270.

49. ಮೇಲಿನ ನಮೂನೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಡ್ಸ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ಬೆಲೆಯೂ ಮತ್ತು ಘನತ್ವ ಇವೆರಡೂ ಬಂದು ಲಿಖ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದನ್ನೊಂದು ಅನುಸರಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ, ಘನತ್ವ ಕಮ್ಮಿಯಾದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಯು ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿರುವುದು. ಘನತ್ವ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಇವುಗಳು ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದನ್ನೊಂದು ಅನುಸರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರುವುದು. ಕಾಫಿಯ ಬೀಜದ ಬೆಲೆಯು ಅದರ ಗುಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಸೂತ್ರವಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ಬೀಜದ ಘನತ್ವವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಇಂತಹ ಬೆಲೆಯೂ ಮತ್ತು ಘನತ್ವವೂ ಬಂದು ಲಿಖ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದನ್ನೊಂದು ಅನುಸರಿಸಿರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೇಗಾದರೂ ಸರಿಯೇ, ಕಾಫಿಯ ಘನತ್ವಕ್ಕೂ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ತಾರತಮ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಕ ಗುಣಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಬಂದೇ ತೋಟದಲ್ಲಿ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಬೆಳೆದ ಕಾಫಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬಂದೇ ವಿಧವಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬೀಜಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅವುಗಳ ಘನತ್ವದ ಮೇಲೆ ಬಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೋಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಂಬಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು ಬಂದು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ನೆಲದಲ್ಲಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ವಿವಿಧ ಕಾಫಿಯ ಗುಣವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿನೋಡಿ ಅದನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರದಿಡಲು ಯಾವದಾದರು ಬಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹೋತ್ಪಾದಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

50. ಗೊಬ್ಬರಗಳು:—ಈ ವರ್ಷ ತರಹೇವಾರಿಯಾಗಿರುವ ಇಪ್ಪತ್ತು ವಾದರಿ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ 7 ವಾದರಿಯ ಬೀಳೇಹರಳು ಹಿಂಡಿಗಳಿದ್ದವು.

XIXನೆ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಹಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿನ್ನೈಟ್ರೋಜನ್ನಿನ ಅಂಶವು ನೂರಕ್ಕೆ 4½ ರಿಂದ 7 ರಂತೆ ಇತ್ತು. ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡಿಮೆಯು ಹಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇರಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟಿನ ಅಂಕದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹೊಟ್ಟು ಕಪ್ಪಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೀಳೇಹರಳು ಹಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಪರೆಯಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಇದರಿಂದ ಹಿಂಡಿಯ ಗುಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟದಿಂದಲೇ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಟೇಬಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಹರಳು ಹಿಂಡಿಗಳ ಪೈಕಿ ಅತಿ ಕೀಳಾದ ಹಿಂಡಿಯು ಟನ್ನಿಗೆ 45 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವುದಾದರೆ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹಿಂಡಿಯು 70 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಾಳುವುದು. ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಇತರ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಪೈಕಿ ಬಂದು ವದರಿಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ಕುಸುಬಿ ಹಿಂಡಿಯು. ಬಂದ ಎರಡು ತರಹ ಕುಸುಬಿ ಹಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ 32ನೆ ನಂಬರು 40ನೆ ನಂಬರಿನ ಎರಡರಷ್ಟು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಎಂದರೆ 32ನೆ ನಂಬರು ಟನ್ನಿಗೆ 64 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಾಳುವುದಾದರೆ, 40ನೆ ನಂಬರು 32 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಾಳುವುದು. ಬೀಳೇಹರಳು ಹಿಂಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಕುಸುಬಿ ಹಿಂಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಗುಣವು ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಇದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯದೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಟನ್ನಿಗೆ 25, 32 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯು ಸುಮ್ಮನೇ ಬಿಡತಕ್ಕುದಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಬಂದು ಗೊಬ್ಬರದ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಅದರ ಗುಣವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

51. ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಇತರ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಪೈಕಿ, ಮರದ ಬೂದಿಯು, ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಇತರ ಕೆಲವು ಬೂದಿಗಳಿಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪೊಟಾಷ್ ಇರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಪೊಟಾಷ್ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲಬಿನಪುಡಿ, ಕೊಂಗೇ ಹಿಂಡಿ ಮಾನು ಇವುಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದವು. ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ನಾವು ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಇತರ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿನಕ್ಕಿಂತ ನೂರಕ್ಕೆ 1½ ಅಂಶದಂತೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿತ್ತು.

ಟೇಬಲ್ XIX.

ಗೊಬ್ಬರಗಳು.

ನಂಬರು.	ಪದಾರ್ಥ.	ಸ್ಥಳ.	ಜಲಾಂಶ.	ಅಗ್ನಿ ಸಂಪರ್ಕವಿದಾಗ ನಷ್ಟವಾದ ಭಾಗ.	ನೈಟ್ರೋಜನ್.	ಯೂರಿಯಾ ದ್ರಾವಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕರಗದೇ ಇದ್ದ ನೈಟ್ರೋಜನ್.	ಸುಣ್ಣ.	ಪೊಟಾಷ್.	ಫಾಸ್ಪರಿಕ್ ಆಸಿಡ್.
32	ಕುಸುಬೆಯ ಹಿಂಡಿ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	....	....	6·43	....	....	....	....
40	ಡಿಟೋ	ಡಿಟೋ	9·00	87·45	3·22	·63	·48		1·08
33	ಬಿಳೀ ಹರಳುಹಿಂಡಿ	ಕೊಯಿಂಬತ್ತೂರು	....	....	5·56	....	....	....	....
42	ಡಿಟೋ	ಬೆಂಗಳೂರು	9·49	82·01	6·47	2·61	·73		2·62
48	ಡಿಟೋ	ಮದ್ರಾಸು	7·07	84·94	6·82	2·42	·80	1·12	2·55
50	ಡಿಟೋ	ಬೆಂಗಳೂರು	....	....	4·53	....	....	....	....
57	ಡಿಟೋ	ಡಿಟೋ			6·40				
52	ಡಿಟೋ	ಡಿಟೋ	....	....	7·01	....	....	....	....
53	ಡಿಟೋ	ಕವರಾಯಿ	....	....	5·94	....	....	....	....
43	ಹೊಂಗೆ ಹಿಂಡಿ	ಬೆಂಗಳೂರು	11·21	83·24	3·59	1·62	·81		1·19
45	ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ	ಮದ್ರಾಸು	11·88	80·41	5·99	1·20	·92	....	1·60
46	ಹಿಂಡಿ (ಬಹುಕಃ ಇಪ್ಪೆಯದು).	ಡಿಟೋ	12·12	83·40	4·14	1·04	·67	....	1·06
35	ಒಣಗಿದ ರಕ್ತ	ಸಿಲೋನ್	....	....	10·40	....	....	....	....
47	ಮೀನು	ಕೊಯಿಂಬತ್ತೂರು	7·15	46·38	6·17	27·38	....	....	17·51
41	ಎಲುಬಿನ ಪುಡಿ	ಬೆಂಗಳೂರು	7·92	30·59	3·79	4·35	30·28	....	22·20
39	ಮರದ ಬೂದಿ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	2·47	....	....	....	....	2·47	....
49	ಪೆಟ್ಲು ಪುಷ್ಪ	ಕೊಯಿಂಬತ್ತೂರು	5·43	....	9·12	....	....	36·76	....
78	ದನದ ಗೊಬ್ಬರ	ಬೆಂಗಳೂರು	72·09	7·57	·18	1·89	·31	·24	·09
31	ಕಾಫಿಯಮೇಲಿನ ಕಿಪ್ಪೆ (ಒಣಗಿದ್ದು).	ಪೊಲ್ಲಿಬೆಟ್ಟು	9·23	90·73	2·33	....	1·00	2·17	·39
44	ಕಾಫಿಯ ಗಿಡಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ತಯಾರುಮಾಡಿದ ಬಂದು ವಿಧವಾದ ಗೊಬ್ಬರ.	ಮದ್ರಾಸು	9·57	58·76	5·39	2·55	5·37	....	5·10

ಕ್ಷಾಮಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು.

52. ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಕಂದಮೂಲಗಳು, ಗುಂಡು ಗಡ್ಡೆಗಳು, ಈರುಳ್ಳಿ ಜಾತಿಗೆ ಕೀರಿದ ಗಡ್ಡೆಗಳು, ಸುವರ್ಣದ ಜಾತಿಗೆ ಕೀರಿದ ಗಡ್ಡೆಗಳು, ಮತ್ತು ಸೊಪ್ಪುಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಾಮಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುವು ಎಂದು ರವಿನ್ಯೂ ಕವಿಾರ್ಷರವರು ಕ್ಯಸರ್ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ಗಳ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕವಿಾಷನರುಗಳು ಇವರುಗಳು ಅಜಮಾಯಿಷಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಆಫೀಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರಿ ತೋಟಗಳ ಸೂಪರ್ಿಟೆಂಡೆಂಟರಾದ ಮೆ॥ ಕ್ಯಾಮಿರ್ರಾ ಸಾಹೇಬರು ಕಳುಹಿಸಿದ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದೋ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ವನಸ್ಪತಿಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರದಿಧೆ. ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದವರೇ ಅದರ ಕನ್ನಡ ಹೆಸರನ್ನು ಬರದಿದ್ದರು. ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ, 41 ಪರೀಕ್ಷೆಗೋಸ್ಕರ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ನಡಿಯುತ್ತಿರುವುವು. ಆಗಲೇ 31 ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿನ ನೈಟ್ರೋಜನ್ನಿನ ಅಂಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕೆಳಗಿನ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಬರದಿಧೆ. ಮೇಲಿನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಫಾಳಿಗೆ ಒಣಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಜಲಾಂಶ, ಸ್ವಾರ್ಜ್ ಎಂಬ ಹಿಟ್ಟಿನ ಅಂಶ, ನಾರಿನ ಅಂಶ ಇವುಗಳನ್ನು ಅವಕಾಶವಾದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿನ ರುಚಿ, ಜೀರ್ಣಿಸುವ ಅಂಶ, ಭಕ್ಷಿಸಿದಮೇಲೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯತೆ ಅನಾರೋಗ್ಯತೆ ಏನಾದರೂ ಉಂಟಾಗುವುದೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿಧೆ.

ಟೇಬಲ್ XX.

ಕ್ಷಾಮಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು.

ನಂಬರು.	ಕನ್ನಡದ ಹೆಸರು.	ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹೆಸರು.	ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಷರಾ	ಸೈಟೋಗ್ಲೈಡ್ ನಂಬರಿನ ಮೇರೆಯ ನಂಬರು.
134	ಗುತ್ತಿಗಡ್ಡೆ ...	...	ಈ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಭಾಗವು ಗಡ್ಡೆಯು. ಇದು ಬಂದೇ ವರ್ಷ ಇರತಕ್ಕದು ಮತ್ತೂ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಿಲ್ಲದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಬೇರಿಲ್ಲದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು, ಶಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಸುಲಿದು, ಬೆಲ್ಲಸಾಕಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ, ಬೀಸಿ, ಹಿಟ್ಟನ್ನು ರಾಗಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.	2·86
135	ಂಡ್ಲೀಸೊಪ್ಪು ...	Erythroxylon monogynum	ಇದರ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ, ಉಪ್ಪುಖಾರಾ ಹಾಕಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.	1·95
136	ಗ್ಯಾದರಿ ಅಥವಾ ಬೇವದಾರಿಸೊಪ್ಪು.	Aegle Marmelos.	ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ, ಹಿಟ್ಟುಮಾಡಿ ರಾಗಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಮುದ್ದೆಮಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಯನ್ನು ಪಲ್ಯಮಾಡಿಯೂ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ	1·83
137	ನವರೆಗೆಣಸು ..		ಈವುಗಳ ಬೇರುಗಳು ಜೇನು ಕುರುಬರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಾಹಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.	·86
138	ಸಾಲ್‌ಗೆಣಸು ..			1·31
139	ಕರಪೆಗೆಣಸು ..			1·58
140	ಕಲಗೆಣಸು ...			1·08
141	ಅಕ್ಕಿಗೆಣಸು ..			1·09
142	ಅಡವಿ ಗೆಣಸು ...	Dioscorea, ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.		1·17
143	ನೊಸೇಗಡ್ಡೆ ..		ರಿನಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಹುಣಸೇಹಣ್ಣಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅರದು, ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.	1·79
144	ಕತಲೇಗಡ್ಡೆ ...		ಹೋಳಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿ, ಆ ಹೋಳುಗಳನ್ನು ಹುಣಸೇಗೊಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ, ಬಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ	·67
145	ಈಚಲುಹಂಣು ...	Phœnix sylvestrius.		·72
146	ಬೆಟ್ಟದ ಈಚಲುಹಂಣು	Phœnix farinifera		·63
147	ಜಂಬುನೇರಲೇಕಾಯಿ	Eugenia jambalona Var. Obtusifolia.		·82
148	ಕಾರೇಸೊಪ್ಪು ..	Canthium parniflorum.		2·27
149	ಕೆಸವಿನಗಡ್ಡೆ ..	Alacacia antiquorum.		·91
150	ಮರಗೆಣಸು ...	Manihot utillisiam.		·60
152	ಯಲಿಗೆಣಸು ...			1·48
153	ಹೊನಗೊನೆಸೊಪ್ಪು.	Alternantherasessilis.		3·07
156	ತಂಗಡೀಪುವ್ವು ..	Cassia auriculata.		1·47
157	ಕೆಸವಿನದಂಟು	Alacacia antiquorum.		1·05
158	ಜಂದ್ರಮಲಿಗೆ ಗಡ್ಡೆ .	Mirabilis jalapa.		1.03
159 to 167	(Left out)			

ಗಿಡಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ಹುಳಗಳ ರೋಗವೂ ಮತ್ತೂ ಇತರ ರೋಗಗಳು.

53. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹುಳಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ:—ಚಿಟ್ಟೇ ಹುಳಗಳು (ಅಕ್ರಿಡಿಯಾ ಪೆರೆಗ್ರೈನಂ), ಕಂಬಳೀ ಹುಳಗಳು, ಕಾಫಿಯ ಸೆರಳು, ಗಿಡಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾದ ಹಸರು ಹುಳವು (ಪಲ್ವಿನೇರಿಯಾಸ್ಯೆಡಿಯೈ), ಕಾಫಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊರಿಯುವ ಹುಳವು (ಗ್ಲೈಲೋಟ್ರೆಕಸ್‌ಕ್ವಾಡ್ರಿಪ್ಸ್), ಹೇನು, ತೆಂಗಿನ ಮರವನ್ನು ಕೊರೆಯುವ ಹುಳುವು (ಓರಿಕ್ಟೆಸ್‌ರೈನಾನರಸ್), ಭತ್ತಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯದ ಅನೇಕ ಹುಳಗಳು ಮತ್ತು ಹುಣಸೇಮರಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಬಂದು ವಿಧದ ಪದರಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾದ ಹುಳವು (ಆಸ್ಪಿಡಿಯೋಟಸ್).

54. ಮಿಡತೆಗಳು (ಗ್ರಾಸ್ ಹಾಪರ್ಸ್) :—

ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಕಾಣಿಸಿದವು. ಇವು ಬೊಂಬಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಜಿಟ್ಟ್ಯೇ ಹುಳುಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುವು.

55. ಹೇನು :—ಈ ವರ್ಷ ಈ ಹುಳಗಳು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿನಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದವು. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲ್ಹಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆರೋಸಿನ್ ಎಂಣೆಯಿಂದ ತಯಾರುಮಾಡಿದ ಎಮಲ್ಷನ್ ಎಂಬ ಔಷಧವನ್ನು ಚುಮುಕಿಸುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಉಪಾಯವು. ಹುಳಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಈ ಕೆರೋಸಿನ್ ಎಂಣೆಯ ಎಮಲ್ಷನ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ಪಾಂಡು ಬಿಳ್ಳೀ ಸೋಪನ್ನು ತೆಳ್ಳಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ, 1 ಗ್ಯಾಲನ್ ಮರಳುವೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನೀರನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಸೋಪನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕರಗಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಗ್ಯಾಲನ್ ಕೀವೆ ಯೆಂಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕೆರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಿ ಕೀವೆ ಯಂಣೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಬಂದು ಕಡಗೋಲಿನಿಂದ ಸೋಪಿನ ನೀರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಡದು ಕೆರೋಸಿನ್ ಎಂಣೆಯನ್ನು ಎಮಲ್ಷನ್ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಬೇಕು. ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಈ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಂತಿರುವ ಔಷಧಕ್ಕೆ 9 ಅಥವಾ 10 ರಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಕೆರಿಸಬೇಕು. ಔಷಧವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಸೋಣ ಇವುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾದ ಎಂದರೆ ಸೋಪನ್ನು ಕೆಡಸದೇ ಇರುವ (ಸಾಫ್ಟ್) ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಎಮಲ್ಷನ್ ನೀರು ಕೆರಿಸಿದಾಗ ಎಂಣೆಯ ಹನಿಗಳು ಮೇಲೆ ತೇಲದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಔಷಧವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು, ಇವೆರಡು ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆರೋಸಿನ್ ಎಂಣೆಯ ಹನಿಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದರೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಅದು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಜೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಾಗ, ಎಳೇ ಪೈರನ್ನು ಸಹ ಕೊಲ್ಲುವುದು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಔಷಧದಿಂದ ಈ ಅಪಾಯವೇನೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಬಳಿಗ್ಯೇ ಅಥವಾ ಮೋಡವಾದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ.

56. ಮೈಸೂರು ಶೀವೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಗೆ ನೆರಳಿಗಾಗಿ ಹಾಕಿರುವ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂಪ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಹಸರು ಹುಳುವಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಂಡಿಯಾ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿನ ಕ್ರಿಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಮೆ॥ ಲೆಫಾಯ್ ಎಂಬವರು ಸಂತವೇರಿ, ಕೊಪ್ಪ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಧಯಮಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಈ ಹುಳಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ಎಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಬಿಡದು ಚಿಕ್ಕ ಹುಳುಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕ ಹುಳುಗಳು ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಸುಳಿಗಳಿಗೂ ಎಲೆಗಳಿಗೂ ಹಬ್ಬಿ ಅವುಗಳ ರಸವನ್ನು ಹೊದಲಿನ ಹುಳಗಳಂತೆ ಕುಡಿದು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಇವು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹತ್ತುವುದು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಹುಳ ಹತ್ತಿದ ಮರಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಕೆಳಗಿನ ರೆಂಬೆಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಕಾಫೀ ಗಿಡಗಳಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿ ನಾಲ್ಕಂಗಲ ಉಂಗರದ ಹಾಗೆ ಟಾರನ್ನು (ಕೀಲೆರಂಡೆಯನ್ನು) ಬಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಲೆಫಾಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಉಪಾಯವು ಸಹಜವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಯಿತು. ಈ ಹುಳದ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೂ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪದರಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾದ ಇತರ ಹುಳಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಕ್ಷುತೂಹಲವುಳ್ಳವರು ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ 2ನೆ ನಂಬರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರದಿರುವ ಮೆ॥ ಲೆಫಾಯವರ ಸೂಚನೀಯ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಕಾಫಿ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾದ ತಗಣಿಯಮೇಲೆ ಸುಂಣ ಮತ್ತು ಗಂಧಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿರುವ ಡುಬಾರಿ ತೋಟದ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮೆ॥ ಎಚ್. ಜಾರ್ಸ್ ಎಂಬವರು ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನ ವುಂಟೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹುಳದ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಲೆಫಾಯವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

57. ಕಾಫಿಯ ಗಿಡಗಳ ಬೇರಿಗೆ ತಗಲುವ ರೋಗವು :—

"ಕಾಫಿಯ ಗಿಡಗಳ ಸತ್ತ ಬುಡಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕೊಳೇ ರೋಗವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಇಂಡಿಯಾ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿನ ಕ್ರಿಪ್ಟೊಗೆವಿಕ್ ಬೊಟಾನಿಸ್ಟರವರಾದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಟ್ಲರವರು ಮೈಸೂರು ಶೀವೆಯ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕೆಮಿಸ್ಟರವರ ಸಂಗಡ ಸಕಲೇಶಪುರ, ಕೊಪ್ಪ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕೊಳೇ ರೋಗವಲ್ಲದೆ, ಸಪ್ಪಗೆ ಬೇರಿಗೆ ತಗಲುವ ಕೊಳೇ ರೋಗವೆಂದು ಕರಿಯಲ್ಪಡಬಹುದಾದ ಇನ್ನೊಂದು ರೋಗವು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಚರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ರೋಜೆಲಿನಿಯಾ ಎಂಬ ಸತ್ತ ಬುಡಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕೊಳೇ ರೋಗವು ಕಾಫೀ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದು. ಬಂದೂವರೆ ಅಥವಾ ಎರಡು ಅಡಿ ಆಳವುಳ್ಳ ಬಂದು ಕಾಲಿವೆಯನ್ನು ರೋಗಪೀಡಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು, ರೋಗಪೀಡಿತಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸುಂಣವನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗವು ನಿವಾರಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಬೇರಿನ ಕೊಳೇ ರೋಗಕ್ಕೂ ಬುಡಗಳ ಕೊಳೇ ರೋಗಕ್ಕೂ ಕಂಣಿಗೆ ತೋರುವ ಭೇದಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—

(a) ಸತ್ತ ಬುಡಗಳಿಂದ ಬರುವ ರೋಗದಿಂದ ಪೀಡಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಗುರ್ತಿಸಲ್ಪಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಂದು ನೆರಳುಗಿಡದ ಅಥವಾ ಕಾಡು ಮರದ ಸತ್ತ ಬುಡವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಬೇರಾಗಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇರುವುದು. ಕಾಫಿಯ ಗಿಡಗಳು ರೋಗ ತಗಲಿದ ಮೇಲೆ ಕೀಳ್ಪದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಸತ್ತ ಮರಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬದುಕಿದ ಪುರಗಳು ಇರುವುದು ಅಪರೂಪ. ಬೇರಿನ ಕೊಳೆಯು ರೋಗದ ಪ್ರದೇಶವು ಗುತ್ತಲ್ಲ ಹಿಡಿಯುವ ಹಾಗೆ ಬಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗ ತಗಲಿದ ಗಿಡಗಳು ಬರಲಿನಂತಾಗಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ರೋಗದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಹತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಗಿಡಗಳು ಬದುಕಿಕೊಳುವಾಗಲೇ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಗಿಡಗಳು ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ರೋಗಕ್ಕೆ ಮೊಲಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವ ಕೊಳೆಯುತಿರುವ ಬುಡವಾಗಲಿ ಬೇರಾಗಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೂ ಅವಗಳಲ್ಲಿ ಆಜೇ ಇರುವ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗದ ಚಿನ್ಹೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಸಹ ಮೊದಲು ತೋಡಿತಗಲಿದ ಗಿಡಗಳು ಬದುಕಿರುತ್ತವೆ.

ಮೈಸೂರು.

8. ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಯಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

9. ವ್ಯವಸಾಯ ಕೆಲಸಗಳು—ಕಾರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಲು, ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಉಳುತ್ತ ಇದಾರೆ.

ನಿಂತಿರುವ ಪೈರುಗಳು—ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದು ರಿಪೋರ್ಟು ಆಗಿದೆ.

ಕುಯ್ಯಲಾದ ಪೈರುಗಳು ಮತ್ತ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಅಂದಾಜು :—

ಚಾಮರಾಜನಗರ—ಭತ್ತ, ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ಮತ್ತು ಹುರುಳಿ.

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ, ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಮತ್ತು ನಂಜನಗೂಡು—ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಹುರುಳಿ.

ಮಳವಳ್ಳಿ ಹಾರಕ ಮತ್ತು ಭತ್ತ.

ಕುಯ್ಯಲಾದ ರಾಗಿ—4 ರಿಂದ 12 ಆಣೆ ವರಿಗೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ—ಭತ್ತ 10 ರಿಂದ 12 ಆಣೆ ವರಿಗೆ.

" ತೊಗರಿ 6 ರಿಂದ 8 "

ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಆಲೆ ಆಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಪಿಟೋ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳು ಹಿಡಿದು ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಕಡಲೆ ಮತ್ತು ಹೆಸರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿಯಿಲ್ಲ. ನಂಜನಗೂಡಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಮೊದಿ ಹೊಕಿದ ರಾಗೀಗೆ ಒಂದೆರಡುವಿಧವಾದ ಹುಳು ಹಿಡಿದು ಇವೆ. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಲು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕೆಮಿಷ್ಟ್ರರವರಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಇದೆ

10. ಕಾಲದ ಆಯುತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಜೀನಸು ಸೊಕ್ಕು.

11. ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ವರವೂ ಮತ್ತೆ ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾವೂ ಇರುವುದು ಹೊರ್ತು, ಜನಾರೋಗ್ಯವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

12. ದನಗಳು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ. ನೀರೂ ಹುಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಹಾಸನ.

8. ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಯಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

9. ವ್ಯವಸಾಯ ಕೆಲಸ—ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಉಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರುಗಳು ಕಣಗಳನ್ನು ತಯಾರ್ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿವ್ದಾರೆ.

ನಿಂತಿರುವ ಪೈರುಗಳು ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಕುಯ್ಯಲಾದ ಪೈರುಗಳು—ಮಂಜರಾಬಾದು, ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭತ್ತ; ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಆಲೂರು ಸಬ್ ತಾಲ್ಲೂಕುನಲ್ಲಿಯೂ ಕಬ್ಬು; ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಅರಕೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿ; ಮತ್ತು ಅರಕೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು ಮತ್ತು ಹಾರಕ.

ಮೋಡದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಿಂದಲೂ ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಹರಳು ಮತ್ತು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಇವುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ನಷ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆಯೆಂದು ರಿಪೋರ್ಟು ಆಗಿದೆ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ—ಬೇಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಆಲೂರು ಸಬ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭತ್ತವು 4 ರಿಂದ 12 ಆಣೆ ವರಿಗೆ.

ಹುರುಳಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕುಷ್ಕೀ ಪೈರುಗಳು 8 ಆಣೆ.

10. ಕಾಲದ ಆಯುತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಜೀನಸು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿವೆ.

11. ಹಾಸನ, ಬೇಲೂರು, ಅರಕೀಕೆರೆ ಮತ್ತು ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗೂ, ಅರಕಲ್‌ಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾ, ಮಂಜರಾಬಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಡುಬೂ ಇರುವದು ಹೊರ್ತು, ಜನಾರೋಗ್ಯವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

12. ದನಗಳು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ. ನೀರೂ, ಹುಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

8. ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸರಬ್ರಾಯಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

9. ವ್ಯವಸಾಯ ಕೆಲಸ—ಸೊರಬ, ಸಾಗರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ನಿಂತಿರುವ ಪೈರುಗಳು—ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಬ್ಬೂ ಬಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ತೊಗರಿ, ಕಡಲೆ, ಅವರೆ, ಹೆಸರು, ಉದ್ದೂ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ಪೈರುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಕುಯ್ಯಲಾದ ಪೈರುಗಳು—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಗರಿ, ನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಕುಯ್ಯಲು ಮುಗಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಳು ಕುಯ್ಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಸಾಗರ, ಸೊರಬ, ನಗರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಆಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

10. ಕಾಲದ ಆಯುತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಜೀನಸು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

11. ಹೊನ್ನಾಳಿ, ಸೊರಬ, ಸಾಗರ, ನಗರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಡುಬು ಇರುವದು ಹೊರ್ತು ಜನಾರೋಗ್ಯವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

12. ದನಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ. ನೀರೂ, ಹುಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಕಡೂರು.

8. ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಯಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

9. ನಿಂತಿರುವ ಪೈರುಗಳು—

ತರೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ—ಕಬ್ಬು, ಹುರುಳಿ, ಹರಳು, ಜೋಳ ಮತ್ತು ಕಡಲೆ.

ಕೊಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ—ಕಾಫಿ, ಕಬ್ಬು, ಅಡಿಕೆ, ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಮೆಣಸು.

ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ—ಕಬ್ಬು.

ಎಡೇಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಶೃಂಗೇರಿ ಸಬ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ—ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ;

ಮತ್ತು ಮೂಡಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ—ಕಾಫಿ, ಅಡಿಕೆ, ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್‌ಭತ್ತವು ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಮಾರಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು ರಿಪೋರ್ಟಾಗಿದೆ.

ಕುಯ್ಯಲಾದ ಪೈರುಗಳು—

ತರೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು—ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು, ಕೊತ್ತುಂಬರಿ, ಅವರೆ ಮತ್ತು ತೊಗರಿ.

ಕೊಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕು—ಭತ್ತ, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಫಿ.

ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು—ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಕೊತ್ತುಂಬರಿ, ಹುರುಳಿ, ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು, ಕಬ್ಬು, ಅವರೆ ಮತ್ತು ತೊಗರಿ.

ಎಡೇಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಶೃಂಗೇರಿ ಸಬ್ ತಾಲ್ಲೂಕು—ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ.

ಮೂಡಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು—ಕಾಫಿ, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಯಾಲಕ್ಕಿ—ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕುಯ್ಯಲಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಆಗಬಹುದಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಅಂದಾಜು—

ತರೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು	ಭತ್ತ, ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು, ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ಮತ್ತು ಜೋಳ	...	8 ರಿಂದ 12 ಆಣೆ ವರಿಗೆ.
	ಅವರೆ ಮತ್ತು ತೊಗರಿ	..	4 ರಿಂದ 6 ,,
ಕೊಪ್ಪ ಡಿಟೋ	ಅಡಿಕೆ, ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಕಾಫಿ	..	12 ಆಣೆ.
ಕಡೂರು ಡಿಟೋ	ಭತ್ತ, ಜೋಳ ಮತ್ತು ರಾಗಿ	...	15 ಆಣೆ.
	ಕಬ್ಬು	....	12 ಆಣೆ.
	ಕೊತ್ತುಂಬರಿ	....	6 ಆಣೆ.
	ತೊಗರಿ ಅವರೆ ಮತ್ತು ಕಡಲೆ	..	4 ರಿಂದ 8 ಆಣೆ ವರಿಗೆ.
ಎಡೆಹಳ್ಳಿ ಸಬ್ ತಾಲ್ಲೂಕು	ಭತ್ತ	..	12 ಆಣೆ.
ಶೃಂಗೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು	ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ	...	12 ಆಣೆ.
ಮೂಡಗೆರೆ ಡಿಟೋ	ಅಡಕೆ	....	12 ಆಣೆ.
	ಕಾಫಿ, ಮತ್ತು ಕೊತ್ತುಂಬರಿ	..	4 ರಿಂದ 8 ಆಣೆ ವರಿಗೆ.

10. ಕಾಲದ ಆಯತಿಯು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಜೀನಸು ಸಾಕು.

11. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಜ್ವರವು, ಮೂಡಗೆರೆ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಮತ್ತು ಶೃಂಗೇರಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಿಡುಬೂ ಮತ್ತು ತರೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅತ್ತಿಗನಹಾಳು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಕ್ಕರಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಂಗಳ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗೂ ಇವುಗಳು ಇರುವದು ಹೊರ್ತು ಜನಾರೋಗ್ಯವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

12. ದನಗಳು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ. ನೀರೂ, ಹುಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ.

8. ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಯಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

9. ವ್ಯವಸಾಯ ಕೆಲಸಗಳು—ದೇವನಗೆರೆ ಮತ್ತು ಜಗಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಲು ಹೊಡಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ನಿಂತಿರುವ ಪೈರುಗಳು ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಕುಯ್ಯಲಾದ ಪೈರುಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ:—

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಹೊಳಲ್‌ಕೆರೆ, ದೇವನಗೆರೆ, ಜಗಲೂರು ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತೊಗರಿ ಮತ್ತು ಹುರುಳಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ 8 ರಿಂದ 12 ಆಣೆ ವರಿಗೆ; ಹೊಳಲಕೆರೆ ಮತ್ತು ಜಗಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿ 8 ರಿಂದ 12 ಆಣೆ ವರಿಗೆ; ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಳಿ, ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಹರಳು ಬೀಜಗಳು, ಉತ್ಪತ್ತಿ 8 ರಿಂದ 12 ಆಣೆ ವರಿಗೆ; ಚಳ್ಳಕೆರೆ ಮತ್ತು ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭತ್ತ, ಉತ್ಪತ್ತಿ 12 ಆಣೆ; ಜಗಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ 8 ರಿಂದ 12 ಆಣೆ ವರಿಗೆ.

10. ಕಾಲದ ಆಯತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಜೀನಸು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

11. ಜನಾರೋಗ್ಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

12. ದನಗಳು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ. ನೀರೂ, ಹುಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು,
1907ನೇ ವರ್ಷದ ಜನವರಿ 28ನೆಯ ತಾರೀಖು.

ಎ. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್,
ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರ್.